

timer. Udvalget har herved forudsat, at adgangen til at anvende deletimer i det angivne omfang fremtidig udnyttes effektivt ved alle skoler. Der henvises om dette spørgsmål til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 15.

Timetallene for faget *kristendomskundskab-religion* er — bortset fra en nødvendig tilpasning i 9.-10. skoleår, som ikke berører fagets samlede timetal, — opretholdt uændret, idet man ikke har ønsket at foregribe resultatet af overvejelserne i kristendomsundervisnings-kommissionen. Så snart dette foreligger, vil der imidlertid om fornødent kunne fremsættes lovforslag om de eventuelt nødvendige ændringer af normaltimeplanen.

For så vidt angår *historie, geografi* og *naturhistorie (biologi)*, har det ikke været muligt i 3.-5. skoleår at afse mere end én ugentlig time til hvert af fagene, men udvalget forudsætter, at den grundlæggende undervisning i disse tre fag i videst muligt omfang gennemføres som en integreret orienteringsundervisning, eksempelvis ved at timerne tillægges samme lærer, eller ved at lærerne samarbejder om undervisningens tilrettelæggelse.

Faget *naturlære* (fysik-kemi) er udskudt fra 6. til 7. skoleår, men således at der ikke herudover er foreslået nogen reduktion af fagets timetal. Fagets placering i skoleforløbet er hermed bragt i overensstemmelse med såvel den norske som den svenske ordning. På dette punkt forudsætter forslaget en ændring af folkeskoleloven.

Det samme gælder den foreslåede ændring af begynderundervisningen i første og andet *fremmedsprog* (engelsk og tysk) og i *matematik*. Udvalget foreslår her undervisningen i første fremmedsprog — sædvanligvis engelsk — påbegyndt i 5. skoleår imod hidtil 6. skoleår og foreslår samtidig, at undervisningen i 7. skoleår i andet fremmedsprog — sædvanligvis tysk — og matematik bliver obligatorisk for alle elever.

Spørgsmålet om det mest hensigtsmæssige begyndelsestidspunkt for undervisningen i engelsk har været aktuelt, lige siden undervisningen i første fremmedsprog i 1958 blev gjort obligatorisk for alle elever fra og med 6. skoleår, og en del skoler har med undervisningsministeriets tilladelse optaget undervisning i engelsk fra tidligere klassetrin. I årene 1959-65 gennemførtes under ledelse af Danmarks pædagogiske Institut to forsøg med engelskundervisning ved skoler i Holbæk amt og Gladsaxe kommune, bl. a. med det formål at undersøge begyndelsestidspunktets betydning for elevernes standpunkt ved slutningen af 7. sko-

leår. (Af de klasser, der deltog i forsøget, begyndte derfor nogle med engelsk i 4. skoleår, nogle i 5. skoleår og nogle i 6. skoleår, men de skulle alle ved udgangen af 7. skoleår have haft samme antal undervisningstimer i faget.) Det var imidlertid ikke muligt på grundlag af disse forsøg — at drage nogen sikker konklusion med hensyn til det mest hensigtsmæssige begyndelsestidspunkt for undervisningen i fremmedsprog, idet andre faktorer, såsom undervisningsmetoder og -materialer, syntes at spille en større rolle for indlæringseffektiviteten. Derimod mener man fra pædagogisk sagkyndig side at kunne anbefale med større sikkerhed, at undervisningen i *andet fremmedsprog* tidligst påbegyndes 2 år senere end første fremmedsprog. Dette stemmer med ordningen i Norge og Sverige, for så vidt som der i begge disse lande er et endog 3-årigt interval mellem første og andet fremmedsprogs introduktion i undervisningen (henholdsvis 5. og 8. skoleår og 4. og 7. skoleår).

Læseplansudvalget har herefter valgt at foreslå undervisningen i første fremmedsprog påbegyndt i 5. skoleår imod hidtil normalt i 6. skoleår og at bibeholde indførelsen af andet fremmedsprog i 7. skoleår.

Samtidig foreslås det som nævnt, at undervisningen i andet fremmedsprog (normalt tysk) og matematik bliver obligatorisk for alle elever i 7. skoleår. Efter de gældende bestemmelser i lovens § 17, stk. 4, fremtræder denne undervisning som et *tilbud* til de elever, hvis forældre ønsker dem undervist i disse fag, og som efter skolens skøn kan have udbytte deraf, (dog således at det samlede timetal for de elever, der ikke deltager, skal være det samme som for de øvrige). I praksis deltager imidlertid det langt overvejende flertal af eleverne i 7. skoleår, også i de såkaldte „almene“ og udelte klasser, i både tysk og matematik, således at der — som forholdene har udviklet sig — snarere er tale om, at eleverne *bortvælger* eller udelukkes fra undervisningen. Læseplansudvalget finder denne ordning uheldig, *dels* ud fra det almindelige synspunkt, at der for de vigtigere fags vedkommende ikke bør forekomme valgfrihed, før eleverne har opnået et vist kendskab til faget i den obligatoriske undervisning, *dels* fordi de elever, der under den gældende skoleordning fravælger tysk og matematik i 7. skoleår, dermed vil være afskåret fra umiddelbart at blive optaget i 1. realklasse (jfr. lovens § 20) og oftest heller ikke vil have praktisk mulighed for senere at overgå til realafdelingen (idet den valgfri undervisning i tysk og matematik i 8.-9. klasse så at